

Fra vores medlem Ib Hansen har vi modtaget en kuriøs artikel som med basis i begivenhederne i Sønderjylland den 9. april 1940 beskriver Madsen maskinkanonemes effektivitet. Først skrevet på tysk den 25. maj 1940 og derefter på dansk den 1. juli 1940.

Da det er et interessant historisk dokument og fordi der er en samling interessante illustrationer til har jeg valgt at bringe hele denne artikel selv om den ikke umiddelbart har så meget at gøre med køretøjer. Men indenfor vores felt smelter tingene som bekendt sammen. En del af artiklen og nogle af billederne har været publiceret i Nirnbus-klubbens blad Nimbus Tidende april 2002. Men hele artiklen har så vidt vides aldrig tidligere været publiceret. Redaktøren (Dmkf)

Krigserfaringer med 20 mm MADSEN-Kanoner i Kampene ved Danmarks Sydgrænse den 9. April 1940

(Hermed 2 Skitser og 1 Samling Fotografier)

Tirsdag den 9. April 1940 Kl. 4.00 overskred en tysk Panserdivision uden noget forudgaaende Varsel Danmarks Syd grænse, og samtidig landsattes tyske Styrker i København, Gedser, Masnedsund, Korsør, Nyborg Middelfart, Fredericia, Aarhus og Esbjerg.

Efter den danske Regerings Ordre blev der ikke løst et Skud mod de tyske Styrker, der landsattes paa ovennævnte Steder; derimod kom det ved Danmarks Sydgrænse i Sønderjylland til en Del spredte kortvarige Kampe, i hvilke de danske 20 mm Kanoner opnaaede udmærkede Resultater, der nedenfor skal nærmere omtales.

Om Begivenhederne i Danmark den 9. April skriver "Militär Wochenblatt" i Nr. 42 for 19. April 1940 bl.a. følgende:

"I de tidlige Morgentimer den 9. April overrakte den tyske Rigsregering ved sine Gesandter i København og Oslo et Memorandum, hvori gaves Meddelelse om de Foranstaltninger, som den tyske Krigsmagt var i Færd med at foretage. I Noter meddeltes, at Rigsregeringen var i Besiddelse af absolut sikre Oplysninger om, at England og Frankrig en af de allerførste Dage overraskende vilde besætte bestemte Punkter i de nordiske Stater. De nu gennemførte tyske Operationer gav de skandinaviske Folk Sikkerhed for, at deres lande ikke under denne Krig skulde blive til Slagmarker eller Skueplads for maaske frygtelige Kamphandlinger."

"Militär Wochenblatt" skriver videre:

"Den danske Regering forstod straks rigtigt at vurdere den tyske Forholdsregel. Den besluttede derfor at antage de tyske Fordringer, og i Overensstemmelse hermed at give sig ind under det tyske Riges Beskyttelse."

Endelig skriver "Militär Wochenblatt":

Besættelsen af Danmark kunde fuldbyrdes hurtigt og planmæssigt.

Kun paa enkelte Steder kom det til lokale smaa Fægtninger, fordi de danske Styrker ikke var blevet underrettet om Regeringens Forholdsordrer."

Hvor disse 'lokale smaa Fægtninger' fandt Sted, fremgår af vedlagte 2 Skitser (Bilag 1 og 2), hvortil skal føjes følgende korte nærmere Oplysninger.

Natten mellem den 8. og 9. April laa de danske Styrker i Sønderjylland paa deres Kaserne paa Søgaard, i Tønder og Haderslev.

Om Morgenen den 9. April ca. Kl. 4.00 alarmeredes Styrkerne paa Søgaard, nemlig:

- a) 4. Bataillon, der bestod af:
 - 3 Cyklistkompagnier og
 - 1 Motorkompagni (2 Delinger med i alt 4 20 mm Kanoner og 4 lette MADSEN Maskingeværer i lette Lavetter).
- b) 2. Fodfolkspionerbataillons Afværgekompani, der bestod af:
 - 6 20 mm Kanoner og
 - lette MADSEN M. G. i lette Lavetter alle paa Motorcykler.

4. Bataillon og Afværgekompaniet kørte Kl. 4.20 hurtigt ud til de paa Bilag 1 viste Stillinger og naaede lige at komme frem til de rekognoscerede Stillinger, da Fjendens Panserangreb brød frem. Flere Cyklistgrupper af 4. Bataillon naaede ikke rettidigt frem. Styrken, der skulde til Korskrø, naaede overhovedet ikke at komme paa Plads, da den blev angrebet af fjendtlige Panserstyrker baade fra N.V. og S.Ø. ved Rabsted.

4. Bataillon + Afværgekompagniet skulde den 9. April spænde over en Front paa 34 km (Sønderjylland er ved Grænsen 50 km bredt).

Fjenden angreb næsten udelukkende med Panservogne og Kampvogne, mod hvilke 4. Bataillon + Afværgekompagniet ialt raadede over 10 20 mm Kanoner - altsaa 1 20 mm Kanon for hver 3,4 km.

De fjendtlige Motorkolonner (Panserstyrken) var overalt formeret omtrent saaledes: Forrest 1-2 Motorcykler, derefter 3-4 Panservogne og derefter Kampvogne og Fodfolk paa Lastmotorvogne.

De danske MADSEN-M.G.-Skytter og 20 inm Kanonskytter laa paa aaben Mark og maatte dækningsløse tage Kampen op mod Fjendens Panserstyrker, der tydeligt kunde faa udpeget de danske Maal og styre lige løs paa dem, beskyttet af deres Panservognes og Kampvognes stærke Forpanser.

Overalt paa den 34 km brede Front var Fægtningsbilledet Kl.5 Morgen det samme: koncentrisk Angreb af Panser- og Kampvogne mod hver enkelt af de 10 20MM Kanoner, der endvidere fik Ild fra Luften fra de fjendtlige Flyveres Maskingeværer og Bomber.

Men de danske Soldater tog trods alt Kampen op, kæmpede heltmodigt og tilføjede Fjenden betydelige Tab (se nærmere herom nedenfor) .

Paa Tønder Kaserne alarmeredes den danske Styrke ogsaa ca.

Kl. 400 den bestod af:

1 Fodfolkskompagni paa 175 Mand, 2 Cyklistdelinger, 1 Motorcyklistdeling (2 20 mm Kanoner og lette M.G. MADSEN i lette Lavetter).

Kl, 4 ²⁵rykkede tyske Panserstyrker ind paa Kasernen, hvorefter de 2 Cyklistdelinger og Motorcyklistdelinger gik Nord paa som vist paa Bilag 2. Det kom til Kamp ved Abild og derefter ved Sølsted; Fodfolkskompagniet gik fra Tønder Kaserne i nordøstlig Retning til Draved Skov uden at komme i Kamp.

Endelig kom det ved 7-Tiden til Kamp midt i Haderslev By, paa hvis Kaserne 2 Rekrutkompagnier og en Del af et Kanonkompagni med ialt 2 20 nm Kanoner og 1 37 mm Kanon havde været indkvarteret om Natten.

De Tyske Panserstyrkers Tab i Kampene paa den udstrakte Front var følgende:

Nedkæmpet af de danske 20 nm Kanoner (se Bilag 1, 2 og 3):

Ved Hokkerup 3 Panservogne og

(Bilag 1 1 tysk 37 mm Kanon (Kanonen fik 1 Skud gennem Skjoldet lige over Kanonen, 1 gennem Skjoldet til højre for Kanonen).

Ved Lundtoftbjerg:

2 Panservogne (1 skudt i Brand, ingen af Mandskabet kom ud),
1 Motorcykel (Sidevognen ramtes, hvorefter Motorcyklen ligefrem sprang i Vejret og kørte i Grøften) og 1 Maskingevær.

Ved Bredevad: 4 Panservogne (se vedlagte Fotografier Bilag 3 Fig.. 5 - 12).

Ved Abild:
(Bilag 2) 1 Panservogn,
4 Motorcykler.

2

Ved Sølsted: 2 Panservogne.

Ved Abenraa: 1 Kampvogn,
1 lastmotorvogn,
Nogle Motorcykler.

Ved Haderslev nedk!mpes af 1 20 mm Kanon + 1 37 **im** Kanon:
2 tyske Kampvogne.

1 dansk 37 mm Kanon faar i Haderslev af tysk 20 mm Kanon Skud gennem Skjoldet, hvorved det danske Betjeningsmandskab og Føreren dræbtes eller saaredes. Ved den danske 20 mm Kanon dræbtes Skytten, men Korporalen fortsatte Skydningen.

2 resterende tyske Kampvogne trak sig derefter tilbage og dækkede sig bag Huse i Haderslev.

Kampen i Haderslev standsede Kl. 7 30 paa Ordre fra Regeringen.
Kamphandlingerne i Sønderjylland varede ialt 3-4 Timer, de fleste Steder kun ca. 1/2 Time.

Tyskernes Tab den 9. April var som anført ialt:

12 panservogne
3 Kampvogne,
1 37 mm Kanon,
1 Maskingevær samt et Antal
Motorcykler og Lastmotorvogne.

De danske lette MADSEN-M.G. havde ogsaa - navnlig ved Hokkerup og ved Lundtoftbjerg - betydelig Virkning paa tysk Fodfolk.

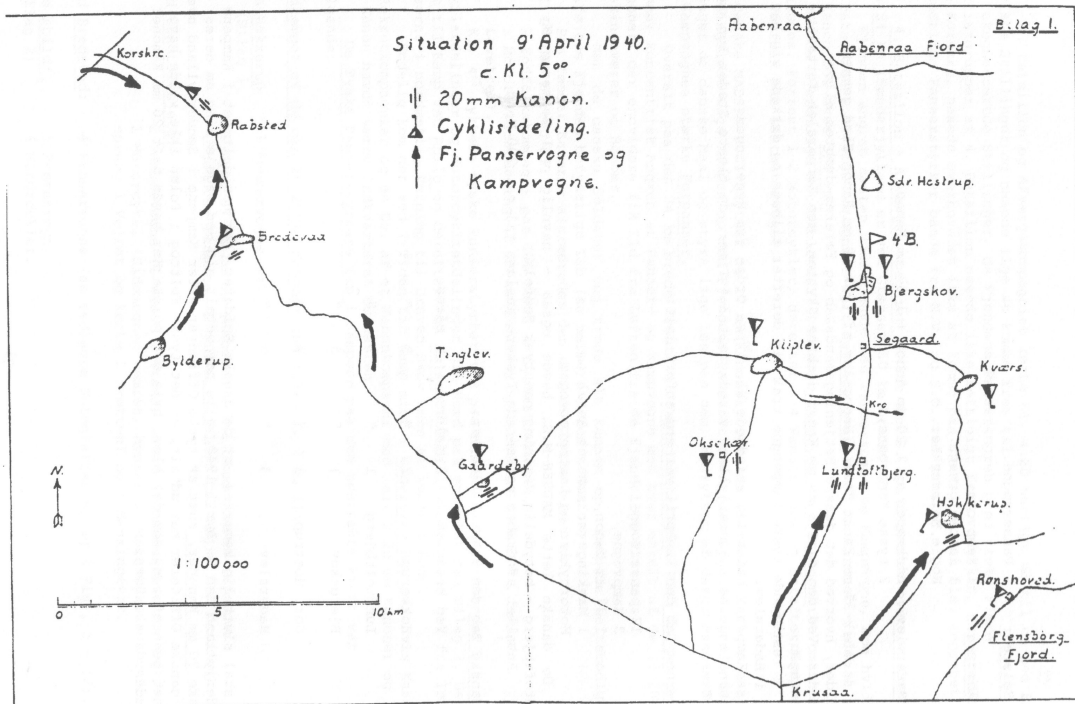
Antallet af dræbte og saarede Tyskere anslaaes til ca. 200 Mand

De danske Tab den 9. April 1940 var:

Ved Bredevad	2	faldne	5 sårede
Hokkerup	2		3
Lundtoftbjerg	1		1
Bjergskov	1		3
Sdr. Hostrup	1		3
Haderslev	4		5

Det skal sluttelig bemærkes, at de danske Soldater, der har deltaget i Kampene i Sønderjylland den 9. April 1940, alle har udtalt sig med Begejstring om deres danske 20 mm Kanoner, samt at tyske Officerer efter Kampene i Sønderjylland over for danske Officerer har udtalt, at det tyske Felttog i Polen ikke vilde have kunnet gennemføres, som det blev, hvis den polske Hær havde haft 20 mm Kanoner som den danske Hærs.

4

5

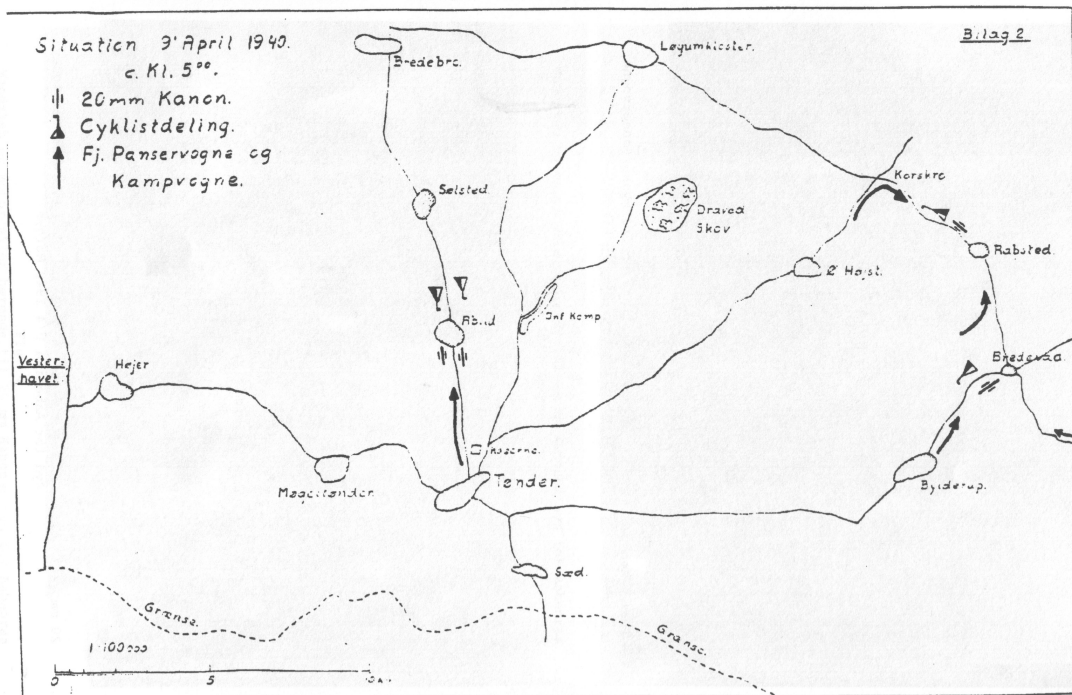

Fig 1.
20 mm kanon gør klar til Modtagelse af Angreb fra tyske Panservogne
Syd for Aabenraa 9/4 1940 Morgen

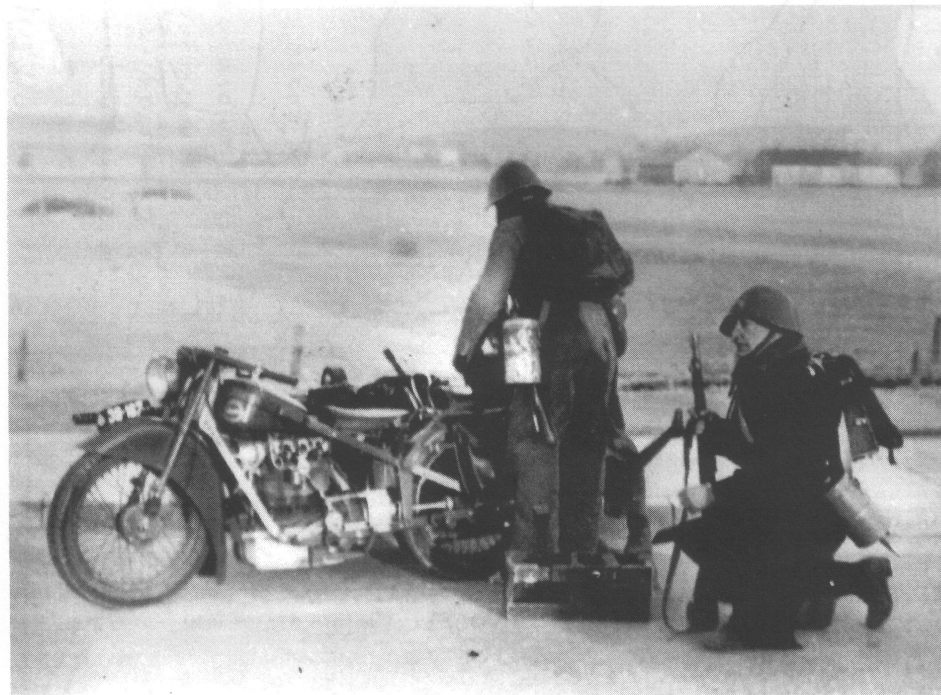

Fig 2.
20 mm kanon gør klar til Modtagelse af Angreb fra tyske Panservogne
Syd for Aabenraa 9/4 1940 Morgen

Fig. 3
Mandskab og motorcykler hørende til 20 mm Kanoner Syd for Aabenraa
9/4 1940 Morgen

Fig. 4
Mandskab og motorcykler hørende til 20 mm Kanoner Syd for Aabenraa
9/4 1940 Morgen

Fig. 5
Tysk panservogn WH 235774 nedkæmpet af 20 mm Kanon ved Bredevad
9/4 1940 (pilen viser Træffer)

Fig. 6
Tysk panservogn WH 235774 nedkæmpet af 20 mm Kanon ved Bredevad
9/4 1940 (pilen viser Træffer)

Fig 7
Tysk panservogn WH 128829 nedkæmpet af 20 mm Kanon ved Bredevad
9/4 1940 (pilen viser Træffer)

Fig. 8
Tysk panservogn WH 128829 nedkæmpet af 20 mm Kanon ved Bredevad
9/4 1940 (pilen viser Træffer)

Fig. 9,10 & 11 er udeladt

Fig. 12
Tysk panservogn nedkæmpet af 20 mm Kanon ved Bredevad
9/4 1940

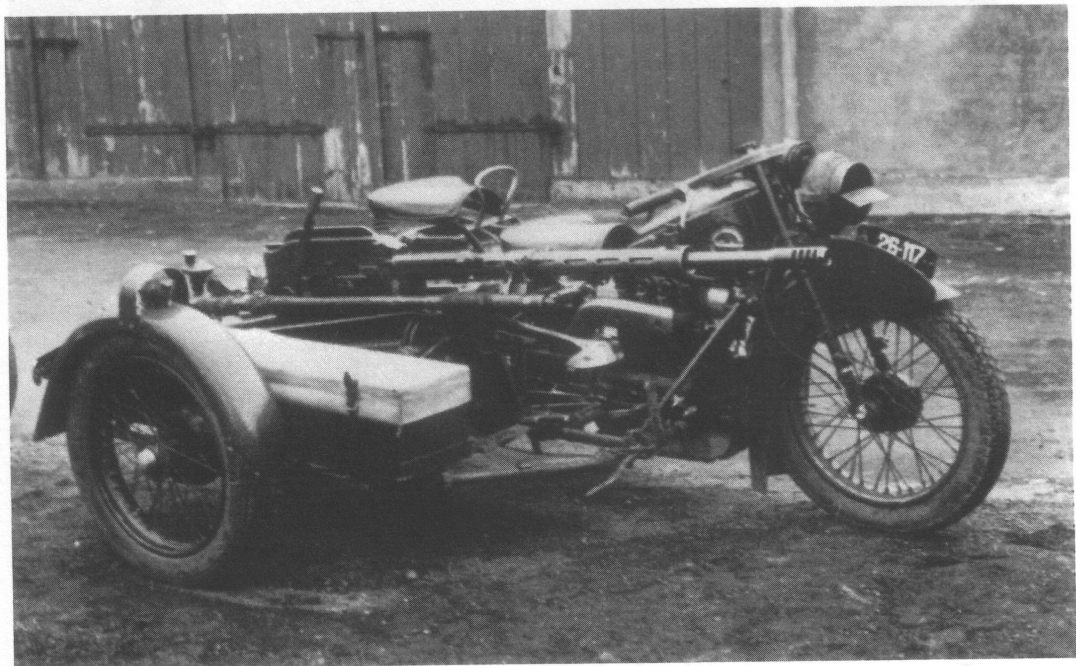

Fig. 13
Den 20 mm Kanon, der i Kampen ved Bredevad den 9/4 1940 nedkæmpede
4 Panservogne - Kanonføreren (Sergent Løvgreens) Motorcykel

Fig. 14

Tysk kampvogn i Aabenraa 9/4 1940 Morgen.
3 Kampvogne blev nedkæmpet den 9/4 1940

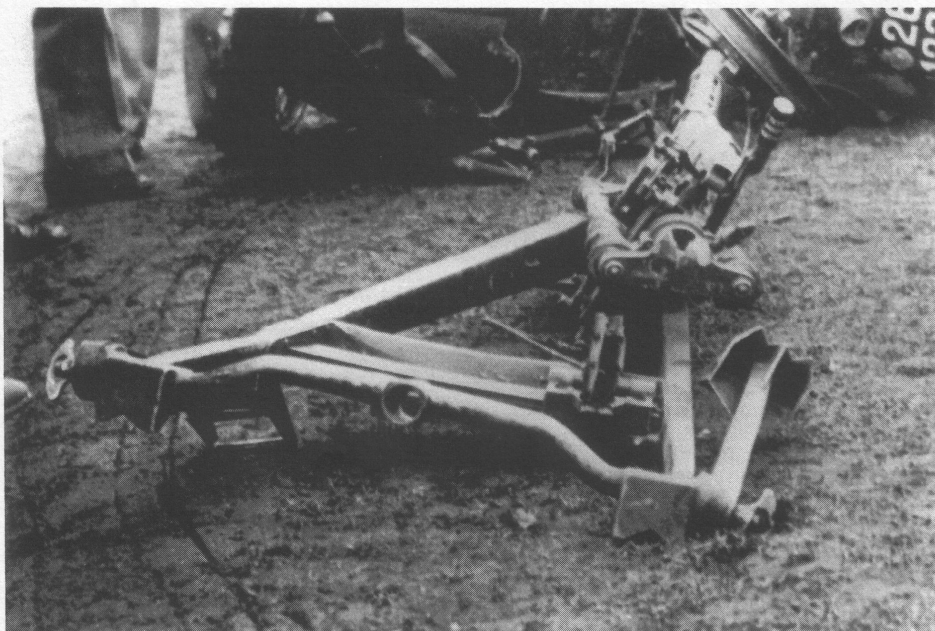

Fig. 15

Dansk 20 mm Kanon knust under tysk Kampvogns Larvebaand
under Kampen i Bjergskov 9/4 1940

Fig. 16

Tysk Kampvogn i Aabenraa 9/4 1940 Morgen. En Kampvogn blev nedkæmpet af dansk 20 mm Kanon Syd for Aabenraa

Fig. 17

Tysk 37 mm Kanon i Aabenraa 9/4 1940 Morgen. – Ved Hokkerup nedkæmpede en dansk 20 mm Kanon en tysk 37 mm Kanon, der fik 2 Skud gennem Skjoldet, 1 lige over Kanonen og 1 Skud til højre for Kanonen

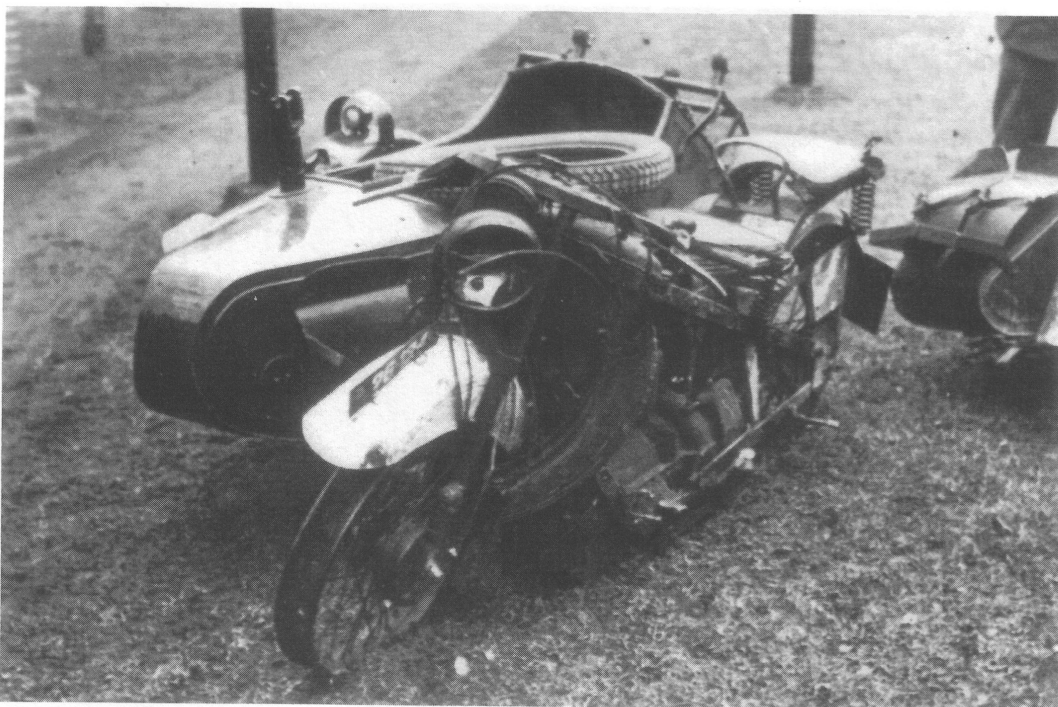

Fig. 18

Dansk Motorcykel med Sidevogn nedkæmpet af tysk Kampvogns Kanon i Bjergskov 9/4 1940 Morgen. Motorcyklen kom i Brand.

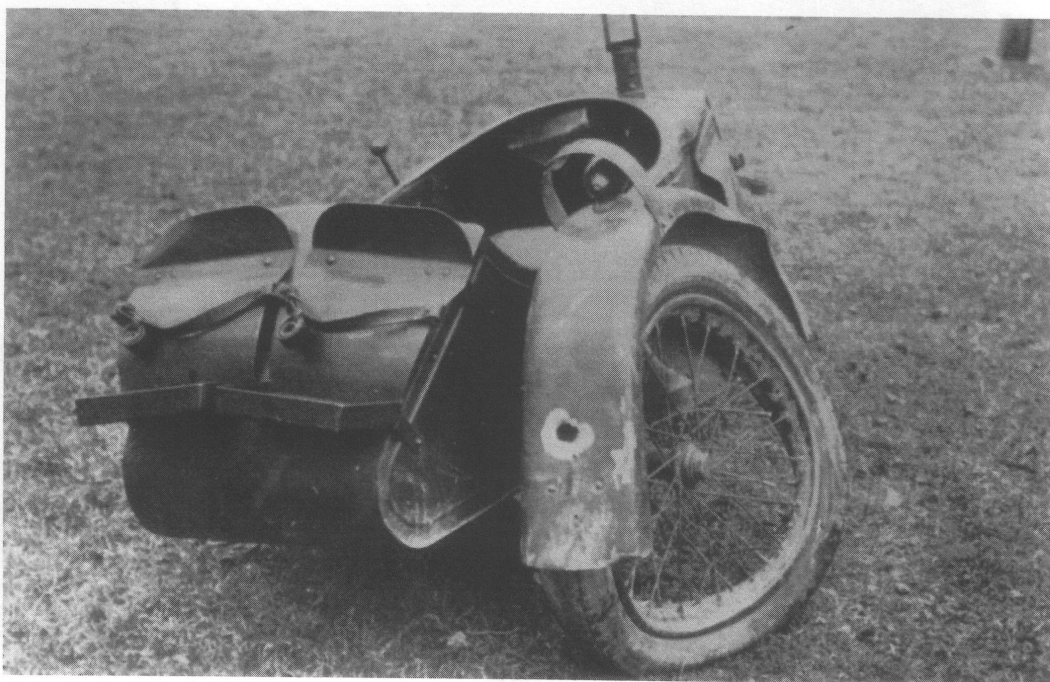

Fig. 19

Dansk Motorcykel-Sidevogn gennemskudt af tysk Kampvogns Kanon i Bjergskov 9/4 1940.

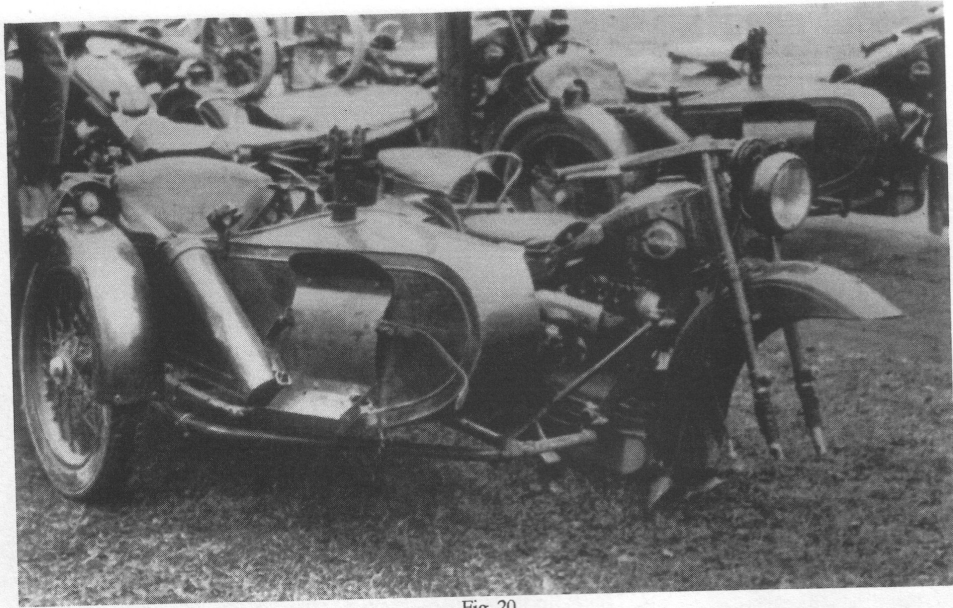

Fig. 20
Dansk Motorcykel-Materiel efter kampene i Sønderjylland 9/4 1940

Fig. 21
Danske Motorcykler m.v. efter kampene i Sønderjylland 9/4 1940